

HUSITA

Časopis Pražské diecéze ČČSH

číslo 1/2019 | ročník XVII | únor 2019

**Pohřeb
Mgr. K. Bicana
v Kutné Hoře
v sobotu
19. ledna t.r.**

PODĚŽ KE MNĚ VŠICKNI

Husita

vychází 6x ročně

Vydává

Pražská diecéze Cirkve československé husitské
ve spolupráci s Husitským centrem, o. p. s.,
ISSN 1214-4630
Tisk: Dobeš, Lanškroun

Kontaktní adresa

Časopis Husita, Pražská diecéze CČSH,
V Tišíně 3, 160 00 Praha 6
tel.: +420 777 759 652
e-mail: renata.veliskova@ccshpraha.cz
web: www.ccshpraha.cz/casopis-husita

Pověřená redaktorka a jazyková korektura

Renata Velišková

Grafické zpracování

Mgr. Simona Ullspergerová

Příspěvky do časopisu

Deadline pro zaslání příspěvků je vždy do 25. každého lichého měsíce. Jedině tak může být zajištěno včasné vydání časopisu a jeho distribuce čtenářům. Děkujeme za pochopení, R. Velišková, pověřená redaktorka

Spolupracovníci

Mgr. P. Benda, J. Boček, V. Červenka,
Mgr. Z. Havelková, RNDr. M. Hlasivcová,
J. Hřebecká, PhDr. B. Koblíř, DiS, PhDr. J. Koblířová,
doc. PaedDr. Miloš Kodejška, CSc., Mgr. K. Machová,
Ing. M. Matoušková, PhDr. O. Nytrková,
Ing. V. Strachota, E. Ševčíková, Marie Wdowyczynová,
Bc. A. Zavelová

Distribuci a objednávky zajišťuje

ses. Miloslava Krejzarová,
tel.: +420 234 760 058, mobil: +420 777 759 654
Faktury a potvrzení přijetí plateb zajišťuje
ses. Mgr. Eva Mlezivová, tel.: +420 234 760 058
mobil: +420 737 212 687

Prodejní místa

Prodejna Blahoslav, Wuchterlova 5, Praha 6
Pražská diecéze CČSH, V Tišíně 3, Praha 6
Husův institut teologických studií,
Roháčova 66, Praha 3

OBSAH

4–9

Vzpomínka na nezapomenutelného kolegu, přítele a kamaráda, bratra v Kristu Mgr. Karla Bicana

10–11

Komunitní centrum na Žižkově

12–14

Jan Milič z Kroměříže

14

Republika – téma nosné a atraktivní

15–17

Návrat T. G. Masaryka z exilu do Prahy

18–19

Město a jezero Como

20–21

Církev v Čechách od M. J. Husa po 1. světovou válku

21–22

Prožitkem víry vstupujeme do věčnosti

23, 27

Budte jako kočka aneb Umění najít pravou míru...

24–25

Jak uzdravit nemocný svět?

26–27

Izrael a příběh Ježíše

28–29

Vzpomínka na profesora Milana Balabána

30–31

Vzpomínky malostranské (4)
U turecké hlavy

31–32

Etiopie

33–34

ARCHA měla úspěch v projektu

35

Tajemství krásy

Zdvořilost bychom měli nosit v srdci

Každý den potkáváme řadu lidí. Někteří jsou zářiví, jiní méně. I když si to možná neuvědomujeme, jejich chování má na nás vliv, a to takový, že podle toho, s kým se v tomto ohledu setkáme, takovou máme i my náladu a s ní často i celý den.

I kdyby celý svět kolem nás kulturně poklesl, soustředil se jen na obrazovky před sebou a protloukal se v teplácích, není důvod, abychom se tímto směrem vydali i my. Ruský spisovatel Alexandr Solženicyn údajně tvrdil, že člověk má bezprostřední vliv na stav celého světa. Všim, co děláme, můžeme svět kolem sebe rozsvítit anebo uvrhnout do stínu.

„Propojit se.“ Často se soustředíme na to, abychom byli takřikajíc „in“, tvoříme si identitu, ve které nakupujeme, konzumujeme a žijeme. Nebylo by však ušlechtilější soustředit se na nový styl, kterým bychom zlepšili svět kolem sebe, na něco co vychází z našeho nitra, co nás všechny opět sblíží? Takový styl však nelze koupit, ten nosíme v srdci. Důstojnost je to, co nás dělá silnými jako jednotlivce i jako společnost.

„Pozitivní zkušenosti.“ Nemusíme měnit věci kolem sebe, stačí, když svůj vnitřní kompas nasměrujeme na pozitivní stránky svého života. Jsou to zejména negativní zážitky, které nás výrazně ovlivňují, ale jde to změnit, protože mozek je velice chytrý orgán a pokud mu budeme dodávat více pozitivních zkušeností a zážitků, vytvoří si nové šablony a my se budeme cítit mnohem vyrovnanější. Vytvořme si komfortní zónu, ve které se budeme cítit dobře, obklopme se ctnostnými lidmi, kteří nás inspirují. Dobré chování se nám postupem času stane zvykem a přirozeností, součástí naší povahy a to tak, že budeme zcela automaticky konat dobro.

Důstojnost v srdci. Abychom dokázali s ostatními jednat s úctou, musíme se nejprve naučit úctě sami k sobě. Nenecháme se snadno zlákat konzumním stylem života a stanou se z nás důstojní lidé, kteří prožívají naplněný a hodnotný život. K němu není potřeba ani moc, ani bohatství nebo vysoké postavení, a i tak se můžeme cítit šťastně. Když se naučíme úctě sami k sobě, budeme s úctou přistupovat i k ostatním a rozvoj potenciálu v každém jednotlivci i celé skupině je nevyhnutelný.

Chceme-li do nového roku vkročit s dobrými skutky, soustředme se na následující věci, které nás pomohou nasměrovat na slušný život:

přátelskost, zdvořilost, soucit, spravedlnost, moudrost, humor, otevřenost, skromnost

Renata Velišková
pověřená
redaktorka

Renata Velišková

„Žijte dobrý a čestný život.
Až zestárnete a podíváte se zpátky,
budete se moci radovat podruhé.“

Dalajláma

VZPOMÍNKA na nezapomenutelného kolegu, přítele a kamaráda, bratra v Kristu Mgr. Karla Bicana

„Ruka našeho Boha byla nad námi a vysobozovala nás.“ Ezdráš 8, 31

„Moje ovce slyší můj hlas, já je znám, jdou za mnou a já jim dávám věčný život: nezhynou navěky a nikdo je z mé ruky nevyrvé.“ Jan 10, 27–28

Uvedené slovo z Písma svatého jsme si četli z Hesel Jednoty bratrské na počátku letošního roku – 10. ledna 2019. Ještě ráno jsme netušili, jak zvěstně zní pro našeho bratra Karla, který byl večer téhož dne Pánem života a smrti z této časnosti odvolán. Vše se odehrálo tak neskutečně rychle. Odešel – dalo by se říci v plné síle – s mnoha dalšími velkými plány a tužbami naplňovat Bohem mu svěřené poslání, s přáním

pomoci těm nejubožejším a nejpotřebnějším...

První má vzpomínka míří do Dejvic na Husovu bohosloveckou fakultu, kde jsme společně před více jak 40 lety studovali, přijímali a rozvíjeli obdávání pro své budoucí kněžské poslání. Už tehdy Karel vynikal nad ostatní svým nespoutaným elánem, výřečností a stálým zájmem o vše nové a neotřelé. Jeho čínorodost a živost byla podpořena i tím, že byl původně zaměstnán v zahraničním obchodu. Svým vztahem k hudbě, fyzickou podobou, výrazným zpěvem, vlastním chováním a vystupováním mi dosti připomínal Karla Gotta. Protože bydlel v Praze, ne-

musel s námi zůstat v bohoslovecké koleji – měl dispens od této povinnosti. Napřednášky a studium bohosloví však pravidelně a včas docházel ze svého domova v nedaleké Bubenči. Přesnost a pracovitost byly odjakživa jeho předností. V té době se mi trochu přičilo jeho „až příliš veselé, jakoby nezávazné chování“, ostatní „nadějní“ bohoslovci a bohoslovky se chovali tišeji a zdálo se „s větší pokorou“.

Ale právě v tom byl Karlův zcela osobitý a nenapodobitelný ráz. Byl přímý, opravdový, ale s hlubokým vnitřním citem pro zachování pravdy a spravedlnosti. Život nás v praxi staví do nejruznějších situací a rozhodování. Opustili jsme fakultu a šli do služby Pánu a svým bližním. Vzájemně jsme si vyměnili i svá místa v Hostivici u Prahy a po krátké době jsme se sešli

jako kolegové v kolínském vikariátu, tehdy okrsku. V druhé polovině devadesátých let nás spolu svedly cesty při studiu pedagogického minima a psychosociálních věd na Husovské teologické fakultě UK v Praze 4 – Krči. – Netrvalo dlouho a Karel se stal naším vikářem, tehdy předsedou okrsku a ještě později pražským biskupem. Měl rozpracovanou dizertační práci, ale láska k církvi a služba v ní ho vedly k tomu, že po zvolení pražským biskupem se plně věnoval svému novému úřadu a od doktorátu upustil. Energie se však v Karlovi neumenšovala, ba právě naopak. Láska k hudbě ho vedla k založení hudební školy Harmonie, důraz na vzdělání k vytvoření církevních škol pro děti a pro studenty teologie. Obklopoval se příjemným a milým prostředím, bohatým na plno krásných květin, akvarijních rybiček, zpěvného

ptactva, tikajících hodin, teologických spisů, kvalitních knih a zvukových hudebních záznamů. Život v jeho bytě pulzoval, i když v něm přímo nebyl. Zveleboval budovu diecézní rady a její okolí, za něho byl obnoven výstavný nový plot a umělecky zkrášlena přilehlá zahrada. Byl to pořádkumilovný člověk s citem pro krásu a ušlechtilost a se smyslem pro zabezpečený chod věcí. Přesto měl v sobě vysoký stupeň tolerantnosti, nechtěl vše řídit a vést sám, ale dával příležitost k odpovědnosti i ostatním a plně jim důvěřoval. Spoléhal na to, že mu jeho důvěru budou splácet stejným dílem. Z pozice svého biskupského úřadu však musel učinit i jemu velmi nepříjemná rozhodnutí. Uznával moudrost a prozíravost své ženy Evy, srdcem, v modlitbách i při osobních návštěvách byl stále spojen se svými již dospělými syny – Lukášem a Danielem. I od nich si dokázal vzít vhodnou odbornou radu, převzít jejich zkušenosti a přijmout poučení. Byl vstřícný, chápající, trpělivý, uměl odpouštět. Upřímně se modlil i za své nepřátele. Byl šťastný, pokud žil v lásce a v souznění se svými bližními, sloužil Pánu celým srdcem. Svá kázání a své úvahy nad Písmem zakládal na podrobném exegetickém výkladu, který propojoval s konkrétním životem a s osobními prožitky a zkušenostmi. Byl kdykoli připraven vzít si při vikariátní konferenci referát k nejrůznějším společenským a zdravotně-psychologickým tématům. Za svůj život pořádal několik set hudebních večerů – jen na tři stovky v místě svého bydliště v Kutné Hoře – které věnoval vážné hudbě, svým oblíbeným autorům a jemu blízké Itálii. Vzorně zabezpečil a až do konce života se staral o svoji staříčkou maminku. Jeho nadhled a prozíravost ho vedly k myšlence založit kněžský dům pro duchovní, aby v době svého stáří měli „kam složit svou hlavu“. Karel byl originální všestrannou osobností. Všude ho bylo „plno“. Vedle duchovní služby a hudby mu však byla blízká také

ekonomická stránka života. Dokázal se „bit“ za platy duchovních, neváhal mluvit s nejlépe postavenými lidmi ve státě, měl značný rozhled o stávajícím finančním zabezpečení církve a mnoho let před realizací restitucí se s okruhem nejbližších spolupracovníků připravoval na budoucí odstavky církve od státu. Dokázal stejně dobře hovořit s ministry, poslanci či senátory, tak s prostými lidmi s vírou i bez víry, neopovrhoval ani těmi nejubožejšími. Právě jim v poslední době věnoval velkou péči a pozornost. Život a vnitřní založení ho přivedly přímo k nim a ve zřízeníem Křesťanském centru v Kutné Hoře pomáhal ve dne i v noci všem, kteří se na něho s důvěrou obraceli s prosbou o pomoc. Často zachraňoval i ty, kteří už o život vůbec nestáli. Karel byl prostě svůj, radikální, jako velká bouře a vichřice, ale

projevoval se také jako tichý vánek, svlažující déšť či nádherný slunečný den plný krásy, zdraví, radosti a pohody. Stále k nám promlouvá jeho nenapodobitelný humor, smích a od srdce rozesmátá tvář. Vážil si upřímnosti, čestnosti, nesnášel lež. Sám se s nimi musel v životě poprat více jak kdo jiný a léta na něm pracovala k dobrému. Duchovně vyžrával, byl nezdolný, houževnatý, vnitřně otevřený, svěbytný. Ať prožil cokoli, nikdy se nebál nových začátků. Rád dopřál i ze skromných církevních poměrů té nejmladší generaci. Podporoval dětské tábory a akce pro nejmenší. Pracoval rád s mladými, mladý se stále udržoval a cítil. Jeho zásluhou řada lidí uvěřila v Boha a nechala se pokřtít, někteří z nich dokonce přijali službu v církvi a našli v životě jako duchovní své poslání. Svým entusiasmem (z řeckého slova enthusiasmos, tzn. „majíce Boha v sobě“) dokázal vzbudit v mnohých nadšení „pro věc“. A přitom si stále kladl otázku: „Kdo na naše místo, až přijde náš čas...!?“ Osobně jsem mu velice vděčna za vnitřní duchovní podporu a přímluvné při vážných nemocech v naší rodině. Byl dobrým pastýřem „svých ovcí“. Bratr Karel nás již předešel do míst, kam i my budeme jednou pozváni. Jak sám říkal: „Smrti se nebojím, jen umírání.“ Pán vyslyšel jeho prosbu a nechal ho odejít tichým, v podstatě klidným, snad bezbolestným způsobem. Ti, kdo jsme měli to štěstí být u jeho lůžka, jsme se s ním – spícím v umělém spánku – loučili s poděkováním bohu, že netrpí nesnesitelnou fyzickou či duševní bolestí. Jen naše srdce se svírala, že pomalu odchází před našima očima a chtě nechtě si budeme muset zvyknout, že nás pro tuto časnost navždy opustí.

V sobotu 19. ledna, kdy jsme ho vypravovali na poslední cestě v doslova přeplněném Husově sboru v Kutné Hoře, jsme opět mohli číst z Hesel Jednoty bratrské příhodné slovo: „Když Hospodin zástupů rozhodl, kdo to zruší? Jeho

paže je napřažena, kdo ji odvrátí?“ Izajáš 14, 27 však „Je-li Bůh s námi, kdo proti nám?“ Římanům 8, 31.

A v den liturgické vzpomínky v neděli 20. ledna jsme se mohli zamýšlet nad následujícími verši: „Ať jdu nebo ležím, ty jsi tak určil, všechny moje cesty jsou ti známy.“ Žalm 139, 3 – „A proto nepřestanu v Pána vždy doufati, a jeho ochranu stále pokládati. Jen již nikdy nevzdaluj své svaté pomoci, když by byl sevřen duch můj bojem či nemocí.“ Evangelický zpěvník 190, 5. O týden později, když jsme na bratra Karla vzpomínali i na dalších bohoslužebných místech, čteme: „Hle, otevřel jsem před tebou dveře, a nikdo je nemůže zavřít. Neboť ačkoli máš nepatrnou moc, zachoval jsi mé slovo a mé jméno si nezapřel.“ Zjevení 3, 8 – „Pod ochranou Nejvyššího k spáse vede tvoje pouť, v bouřích žití vezdejšího nedá on ti utonout.“ Zpěvník ČČSH 94, 2.

Je na nás pokračovat v Karlově dobrém díle dál. Zanechal tu po sobě výraznou stopu, kterou jen tak něco nesmaže a nezavěje. Komu byl blízký, ten od něho může převzít výjimečná obdarování a pokračovat dál... Nechme se vést Pánem, každý podle toho, jak nám určí, až do společného shledání se všemi, které jsme zde milovali. Závěrem poslyšme slovo víry pro naši útěchu i povzbuzení:

Vzkaz z věčnosti

Karel běží po nebeské cestě uchvácen nesmírnou nádhrou a krásou; vším, co smí nyní spatřit a co mu zde na zemi – podobně jako dosud nám – bylo zahaleno. Je nadmíru udiven tím, co se skrývá v Božím zaslíbení: „Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, připravil Bůh těm, kteří ho milují.“ (1. Korintským 2, 9).

Slovy nestačí vyjádřit nepopsatelnou blaženost, průzračný jas a nekonečnou Boží slávu, která se rozprostírá kolem

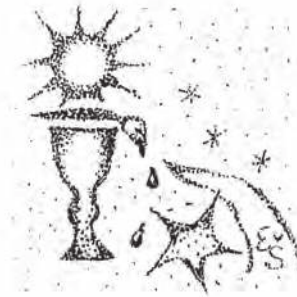
dokola... A tu vidí bratra profesora, sestru doktorku, kolegyni farářku... a v dálce rozpoznává i patriarchy naší církve... Ano. Za okamžik si i oni budou připomínat 100 let od vzniku „své“ církve, pro kterou se v životě snažili učinit co nejvíce, aby sloužila k Boží cti a slávě a doufají, že ne nadarmo...

Karel se potkává s těmi, které zde miloval, vidí i svoji drahou maminku... A protože je stále „svůj“, nedá mu to, aby prožíval chvíle štěstí jen sám pro sebe a z nebeských výšin nám vzkazuje: „*Nebojte se! Netruchlete! Vždyť jsem stále s Vámi a budu Vám pomáhat i odtud! Svým způsobem je to snadnější. Moje cesta je už přímočará, jednodušší, bez překážek. Jen vy dávejte dobrý pozor sami na sebe, ať zbytečně nebloudíte... Vždyť to bude jenom chvílička a uvidíme se opět. Nemějte obavy, že se nepoznáme. Teď už vím, jak dochází k oné úžasné proměně... Nemyslete si, že jste sirotci. Mohu naopak učinit více než dříve. Nejsem zde omezován lidským sobectvím, závistí, špatností. Vše je tady čisté a průzračné, naplněné pravou láskou, dobrotou a milosrdenstvím. Mocí svého ducha vás budu podporovat ve vašem dobrém konání, úmyslech a činech. Nenechte se ničím a nikým odradit a nepřestávejte spoléhat na Boží lásku a milost.*

Neplačte, ale radujte se se mnou! Nemohl jsem se s vámi rozloučit, jak bych si dříve i sám rád přál, a bylo by to konečně i zbytečné. Vždyť jsem se neztratil, vlastně jsem ani „neodešel“, jen mě nevidíte. Až přijde čas, i vám se zjeví Hospodinova sláva a užítě tvář v tvář vše, co je vám dosud zahaleno. Dnes už dobře vím o všech svých chybách a nedostatcích, přiznejte si je za života i vy. Ušetřete si čas a trápení. Naplňte Boží věčnost na zemi a otevře se vám i v nebi. Věřil jsem v Ježíše jako svého Spasitele, který mi ukázal pravý smysl života v časnosti a cestu k Sobě na věčnost. Tento dar odkazuji i vám! Šířte ho mezi svými bližními, a to všude, kam přijдете! Je to to jediné a nejdůležitější, co zůstává a je trvalé.

Celým svým srdcem zpívám chválu našemu společnému nebeskému Otci a zůstávám v duchu s vámi ve svých prosbách a modlitbách. Nepřestávám být s vámi i nadále duchovně spojen. Těším se, až se opět shledáme. Bude to jen „chvílička“, než se to stane. Pro vás však, ať je to čas dlouhý, radostný a naplněný. Všechny vás v lásce Kristově objímá váš Karel.

Mgr. Krasava Machová

v Praze, dne 13. ledna 2019

vážena sestro Velišková,

Ani ve snu jsem si nepředstavovala, že můj první příspěvek bude tak smutný. Ale nemohu si pomoci, stále musím myslet na rýcný skon br. Bicana a tak nechám na vašem rozhodnutí, zda je to vhodné k umístění do Husity. Chci vyjádřit vzpomínku i díky, které si br. Bican zaslouží. Znali jsme se dlouhá léta jeho bohaté činnosti, ať služební, či přednášky, zkoušky, pomoc studentům v síle jeho víry i zkušeností. Já nejsem ta, která odborně zhodnotí jeho přínos církvi, na to jsou tu jiní. Ale chci osobně poděkovat a nikdy nezapomenout na naše pravidelná setkávání v modlitbách i vzájemné duchovní podpoře u mne doma. Naše rozhovory byly bohaté a díky jemu věděla jsem o dění v církvi, nebyla jsem opuštěná. Hodiny vyprávění o dalším jeho činnosti, opeře, kterou na Žižkově i v Kutné Hoře zpřístupňoval s láskou a jeho energií. Poslední roky, kdy jsem byla na vozíku, pravidelně mě navštěvoval když jsem byla oddělena od veškerého dění, byly to pokojné hodiny bratrského sdílení. Poslední návštěva byla těsně před Stávrým dnem, poslední telefon z nemocnice a poslední SMS den před velkým vyšetřením. Pak nastalo skličující ticho a tak nastoupily modlitby a prosby o vůli Boží. A ta se stala... se pro mne smutné, že již každou neděli navečer neuslyším "jak se máte:" s dodatkem "tak ve středu, dá-li Pán Bůh, zase masníedanou". Takže "Děkuji nastokrát, nikdy nezapomenu a ... na sniedanu"

polí mne srdce toužebnou, i když vím, že vše je tak, jak má být, tak Bůh rozhodl.

Srdečně zdravím vás i br. Veliška a na lehčí časy a setkání s vámi se těší

Sestra Emma

Komunitní centrum na Žižkově

Nový rok nám přinesl nový komunitní projekt, který se už naplno rozběhl od začátku ledna. Komunitní centrum na Žižkově si klade za cíl podpořit sociální soudržnost a sociální začleňování společenství v podobě propojování osob ohrožených sociálním vyloučením s místní komunitou. Za tímto účelem je uskutečňována různorodá škála aktivit, které slouží k přemostění bariér mezi oběma skupinami a zároveň bude přispívat k aktivizaci života místního společenství. Projekt na aktivity navazuje a rozšiřuje se na základě zájmu cílové skupiny a reálných potřeb cílové skupiny a současného Husitského centra. Primárně je projekt zaměřen na rodiny s dětmi v nepříznivé sociální situaci, včetně rodin s jedním rodičem samoživitelem či samoživitelkou, a jelikož stávající klientelou jsou rodiny a děti romského původu, projekt je specificky zaměřený na tuto cílovou skupinu. Mezi aktivity patří komunitní vaření, při kterém je zajištěno hlídání dětí. V praxi to vypadá, že polovina účastníků vaří, druhá hlídá děti. Vždy se jedná cca o 6 maminek plus děti. Dále funguje otevřený klub pro rodiče s dětmi, kde je prostor pro klidné rozhovory, kreativní činnost a další aktivity, které se navrhnou. Využití aktivit je pestré, například jóga se zajištěním hlídání dětí v průběhu lekce či nabídka terapie pod rodinným terapeutem ve výcviku TSTS. Díky rozšíření personálu je možné s klienty více pracovat na individuálním či skupinovém poradenství, a také je více prostoru pro terénní sociální práci, která má za cíl navázat kontakt a důvěru klientů. V rámci aktivit se budou moci osoby z cílové skupiny pracovní zapojit, jedná se o činnost, za kterou dostanou jednorázové motivační odměny. Ty vedou k lepší aktivizaci osob. Projekt tedy poskytuje komunitní aktivity jako sociálně kulturní, výchovně

vzdělávací, preventivní i osvětové aktivity uzpůsobené specifické situaci rodin romského původu a řešení jejich životní situace směrem k začleňování se do běžného života. Díky novému projektu budeme usilovat o to, abychom pomohli osobám sociálně vyloučeným a ohrožených sociálním vyloučením zachovat jejich důstojnost a z toho vycházíme i při další práci s nimi. Zaujal vás náš projekt? Více informací bude sdíleno na www.komunitnikostel.cz či na facebookových stránkách Komunitní centrum na Žižkově.

NPK Husita

První novoroční akcí v NPK Husita bylo bruslení v areálu Gutovka, a datum se nám tak krásně sešlo na svátek jednoho z pracovníků. Děti s ním tedy po bruslení oslavily svátek příjemně stráveným časem při horké čokoládě. Pro všechny to byl určitě zajímavý zážitek, a dokonce pro některé první obutí do bruslí. V současnosti jsme předělali pravidelný týdenní program, který zahrnuje sebeobranu, tanec, výtvarnou dílnu či staronově klub vaření,

který probíhá v úterý. Nadále máme otevřeno od pondělí do čtvrtka, kdy je klub přístupný pro děti a mladistvé a v pátek jsme tu pro individuální konzultace. To vše mezi druhou a šestou hodinou. A čím teď žijeme? Užíváme si zimních aktivit, rozhovorů na téma co se dělo o Vánocích a na Silvestra? Jak si správně vybrat střední školu,

a s tím všechny věci spojené, jako jsou dny otevřených dveří či jak podat přihlášku? Samozřejmě častým tématem jsou též novoroční předsevzetí a jak si udržet motivaci pro jejich dodržování. I my máme jedno předsevzetí! Užívat si nadále naši výživnou práci i v roce 2019.

Bc. Anna Zavřelová

Jan Milíč z Kroměříže

Jan Milíč pocházel z Kroměříže, přesný rok narození neznáme. Studoval na nově založené pražské univerzitě a roku 1358 zahájil slibnou úřednickou kariéru v královské kanceláři.

Ve středověku každý učenec musel být zároveň knězem. Jan však stále neměl plné svěcení, ba ani vlastní faru. Tento drobný nedostatek se proto jeho nadřízení pokusili napravit a roku 1362 byl jmenován kanovníkem u sv. Víta. V této době se církevní úřad bral jako pouhá formalita a především jako zdroj bezpracných příjmů, ovšem mladý horlivý úředník jej přijal smrtelně vážně. Bez oddechu dále studoval, četl náboženskou literaturu, hojně navštěvoval kázání, také onoho Konráda Waldhausera, odvážně tepajícího zlořády v církvi i společnosti.

O Vánocích 1363 dospěl Milíč k osudovému rozhodnutí. Vzdal se všech svých úřadů v Praze a přes domluvy arcibiskupa Arnošta z Pardubic odešel jako prostý kněz do Horšovského Týna. Na podzim příštího roku ale byl zpátky v Praze a začíná kázat. Česky, jako o 40 let později Hus. Na rozdíl od Husa však zpočátku sklízí posměch. Možná pro své hanácké nářečí. Milíč se však nevzdává. Piluje svá kázání, káže dvakrát, třikrát i víckrát denně, kázání trvá nejméně dvě, tři hodiny, raději čtyři, na Velký Pátek údajně celý den. Příprava mu přitom jde zlehka – vždyť zná celou bibli nazpaměť. Proměňuje se přitom i vnitřně – na rozdíl od onoho Waldhausera, který se nevzdal radostí života, se Milíč snaží žít v plném souladu s ideály, o nichž káže. Jeho vzorem je Kristus a sv. František. Tak jako oni se zříká veškerého majetku, stává se přísným abstinentem a vegetariánem (pokud vůbec něco jí a pije), spí na holých

prknech (pokud vůbec spí), ba se ani nemýje a prádlo na vyprání z něho musejí strhávat násilím. To je ale teprve začátek.

Mimo jiné se Milíč intenzivně zabýval problémem Antikrista, nakonec dospěl k názoru, že Antikrist se zmocní vlády v letech 1365 nebo 1367, a usoudil, že jím bude Karel IV. Za šíření této zprávy byl uvězněn roku 1366. V roce 1367 odešel do Říma poradit se s papežem Urbanem V. Zde byl také nejprve uvězněn, ale 16. 10. 1367 se do Říma z Avignonu konečně vrátil papež Urban V. Do Milíčova vězení se vzápětí dostavil papežův bratr Anglicus Grimaud, kardinál albánský a Milíč byl okamžitě propuštěn a ubytován v kardinálově paláci. A nejen to! Jeho vězňatelé se mu museli veřejně omluvit a prosit ho za odpuštění. Za trest jim papež sebral všechna beneficia a funkce.

Co bylo příčinou tohoto obratu, se můžeme jen domýšlet. Snad svatý otec tak toužil po tajemstvích Antikrista, které mu Milíč údajně předal v zapečetěném listu. Možná zapůsobil Konrád Waldhauser, který se důvěrně přátelil s kardinálem albánským.

Do Prahy se vrátil jako vítěz. A to jej již mnozí oplakali, neboť františkáni i dominikáni při každém kázání neopomněli s křesťanskou láskou zdůraznit, že Milíč upálení na hranici neunikne. K veliké radosti Pražanů neprodleně začíná opět kázat. A navíc v sobě objevuje i jazykový talent. U sv. Jiljí káže česky, u sv. Mikuláše na Starém Městě pro intelektuály latinsky. A když pak v zimě 1369 nečekaně zemře Konrád Waldhauser (Milíč byl zrovna podruhé v Římě), přebírá od následujícího roku jeho německá kázání v Týnském chrámu. (A to se prý německy naučil teprve nedlouho předtím.)

A svoje umění si nenechává jen pro sebe – zakládá v Praze první soukromou kazatelskou školu! Tím se ovšem dostáváme k Milíčovu nejznámějšímu zakladatelskému podniku, k slavnému Jeruzalému. Hlavní ideou Jeruzaléma byla náprava příslušnic nejstaršího řemesla. V roce 1372 kázání křesťanského kněze Milíče tak zapůsobilo na několik desítek (snad až 80!) těchto kněžek lásky, že se kolektivně rozhodly zanechat své hříšné minulosti a dát se na cestu svatě ctnosti. Podnik však zpočátku zápasil s prostorovými problémy. Milíč samozřejmě neměl na nákup nemovitosti na Starém Městě a sponzoři se příliš nehrnuli. Pomohla však náhoda. V nevěstinci zvaném Benátky v dnešní Konviktské ulici (kolem Bartolomějské se rozkládala vykřičená čtvrt') se krvavě poprali měšťanští synkové s královskými služebníky, což údajně tak rozrušilo útlocitnou císařovnu Alžbětu Pomořanskou (to byla ta, co lámala meče), že její vyděšený manžel Karel IV. poručil okamžitě hampejz uzavřít a budovu předat nějaké bohumilé instituci, nejlépe tomu Milíčovi (který jej před časem prohlásil za Antikrista). Sem se tedy napravené dívky přestěhovaly a zůstalo i dost prostoru pro kazatelskou školu a sbor kněží. 19. 9. 1372 tam Milíč založil kapli, zasvěcenou třem svatým obráceným prostitutkám – sv. Marii Magdaleně, sv. Afře a sv. Marii Egyptské. Vyskytly se sice skeptické hlasy, že Jeruzalém sloužil jako zaopatřovací zařízení pro ty starší, které by se již v oboru neuživily, ale mnohé z jeho chovaneček se nakonec slušně provdaly, byly přijaty do řádné služby či se pokorně vrátily k rodičům. A Jeruzalém prosperoval. Milíč postupně dostal, či z darů přikoupil, několik sousedních domů, dříve většinou rovněž veřejných. A u arcibiskupa vyřídil pro Jeruzalém duchovní samosprávu a vynětí z dosavadních farností. Tím si ovšem mezi kolegy zadělal na další proces...

Není předpokládám nutno zdůrazňovat, že skutečnou hnací silou nevraživosti Milíčových kolegů – farářů byla obyčejná lidská závist a žárlivost na jeho úspěchy a popularitu. A Milíčův Jeruzalém přitom byl onou poslední kapkou. Takový stát ve státě (resp. církev v církvi), který jim ubíral ovečky i peníze, nemohli trpět. A jeho chovanky přitom nebyly žádné řeholnice, nepodléhaly žádnému ženskému církevnímu řádu. (Za dnešní absolutně nepřehledné situace v katolických ženských řeholích, kdy po světě existují přinejmenším stovky všelijakých řádů, kongregací, nominací a podnominací, terciátek, laických sester atd. by to určitě nikoho nevzrušovalo, ale tehdejší církev vyžadovala řád i v ženských řádech.)

Ovšem vyřídít Milíče zdaleka nebylo snadné. Držel nad ním ochrannou ruku nejen arcibiskup Jan Očko z Vlašimě, nýbrž i samotný císař Karel IV., který už dávno zapomněl na onen titul Antikrista. Aby byla vůbec nějaká šance, bylo nutno nasadit ještě větší kalibr. Proti Milíčovi spiknuvší se faráři a preláti proto sepsali žalobu o 12 bodech a poslali ji přímo za papežem do Avignonu. Prostředníkem přitom měl být jakýsi univerzitní mistr Jan Klonkoth, jehož identitu dnes jen tušíme, snad se mohlo jednat o augustiniána Johanna Klenkocha. Žaloba neobsahovala nic nového – že Milíč prý popuzuje lid proti přepychu církve, provozuje v Jeruzalémě nepovolenou kongregaci, ba opět vytáhl i toho Antikrista, který se pobíral již minule. Papež přesto nařídil vyšetřování. Nejprve v Praze, v březnu 1374 se Milíč musel vypravit do Avignonu. Tam jeho proces dostal mezitím na starost nám již dobře známý Anglicus Grimaud, kardinál albánský. A bylo jasné, jak vše musí dopadnout. Dokonce i ten Klonkoth okamžitě prohlásil, že on na jeho slovech ani činech nic závadného neshledává, a že byl pouze požádán jakýmsi farářem z Prahy o podání žaloby. Všechno

tedy opět špelo k Milíčově slavné rehabilitaci. Jenže začala úřadovat Smrt. Nejprve zemřel žalobce Jan Klonkoth. Milíč o jeho smrti sepsal dlouhé dopisy arcibiskupu a císaři, načež sám ulehl a začal psát vlastní dopisy na rozloučenou přátelům, mimo jiné i tomu kardinálu albánskému. Zemřel buď 29. 6. nebo 1. 8. 1374 a byl pohřben přímo v avignonské katedrále (jeho hrob však byl zničen za Francouzské revoluce). Mnozí s kardinálem Grimaudem v čele dokonce usilovali i o Milíčovo svatořečení, to by se však táhlo nesmírně dlouho a po udá-

lostech kolem Husa a husitství to již nebylo politicky průchodné.

Smrti však celý spor neskončil a milíčovci teď přešli do protiútoků. Na anti-milíčovce přímo přšely žaloby a pražští konšelé navíc zakazovali měšťanům svědčit v jejich prospěch (svěrázný náhled na nezávislost justice). Nepřátelé však ve skutečnosti zvítězili, Jeruzalém Milíče nepřežil a byl již v prosinci 1374 postoupen řádu cisterciáků, kteří si zde zřídili kolej sv. Bernarda pro své studenty.

*Podle PhDr. Jana Škody,
Archiv hl. m. Prahy*

REPUBLICA – téma nosné a atraktivní

Loňské kulaté výročí (1918/2018) připomnělo vznik Republiky a volbu TGM, Presidenta Osvoboditele. Posloužilo k tvorbě Projektu ČESKO – NÁŠ DOMOV V PROMĚNÁCH ČASU (s tématy Čechy jako království, I. světová válka, Legionáři, TGM a jeho blízcí, TGM – osobnost vlastenecky a politicky angažovaná), na který navázal Projekt ČESKO – MŮJ DOMOV, KDE BYDLÍM A ŽIJÍ (tematicky zaměřený na přírodu, historii, památky, sport a veřejný prostor a také k rodině), a Projekt MŮJ DOMOV, KDE JSEM VŠUDE BYL. Projekty zahrnují literární úvahy, výtvarné kreace, rukodělné práce, fotografický materiál, současný i archivní. Díla vzešla z Projektů posloužila jako předmět výstavy na 26 panelech a třech velkých stolech. Projekty oslovily – přiměřeně k věkovým zvláštnostem dětí – 70 dětí jedenáctiletých, 132 dětí dvanáctiletých, 167 dětí třináctiletých, 111 dětí čtrnáctiletých, 130 dětí patnáctiletých. Tyto děti se zúčastnily motivačních přednáškových cyklů, z nich práce pro výstavu odevzdalo 280 dětí. Do Projektů vstoupilo více než 600 dětí ze základních škol a více než stovka z věkové kategorie mladší (mateřské školy) i starší (odrostlejší mládež).

Významnou roli v nich sehrála zařízení ČČSH, DC (Dětské centrum) Srdíčko (pracující při NO ČČSH v Žebráku) jako vyhlašovatel Projektů a DC Světlušky (pracující při NO ČČSH ve Tmani). Oblastní výstavu v Kulturním domě pro oblast Hořovice a Beroun v červnu 2018 navštívilo kromě školáků 420 osob. Výstava byla též instalována na Krakovci v červenci a v srpnu 2018. Přednášky pro dospělé s tématem TGM a jeho blízcí se uskutečnily v Rakovníku, Zdicích, Žebráku, Lužné a Tmani. Vše s organizační i finanční podporou Diecézní rady ČČSH v Praze, většího počtu rodin a jednotlivců, sponzorů i pomocníků z oblasti veřejného a politického života.

Těžko předvídat, jaký postoj zaujmou budoucí generace za 20 – 30 let k ČČSH. Ale my, duchovní i laici v okruhu Vikariátu Beroun, si můžeme být jisti, že skoro všichni, kdo navštěvovali základní školy v dané oblasti v roce 2018, vědí, co je to Církev československá husitská, jací jsou její členové, na jaké tradice navazují, kterých hodnot, kterých priorit se drží – v oblasti spirituální, historické i národnostní.

A to je dobře. (BK, jSk, RA)

Návrat T. G. Masaryka z exilu do Prahy

Československá vláda i Národní shromáždění byly již v říjnu a listopadu ustanoveny, ale prezident T. G. Masaryk (zvolen v nepřítomnosti 14. 11. 1918) byl z diplomatických důvodů ještě v USA. Do republiky se vydal s dcerou Olgou až 20. listopadu 1918 lodí *Carmenia*, a to nejdříve do Velké Británie. Ve Francii v Darney vykonal 9. prosince vojenskou přehlídku legionářských pluků a nastoupil cestu přes Itálii a Rakousko až do svobodné vlasti.

T. G. Masaryk opustil Čechy v prosinci 1914 v Horním Dvořišti, kam se po čtyřech letech 20. prosince 1918 vrátil ve funkci prezidenta ČSR. Když přejížděl státní hranice, vojáci vystřelili z děl tři rány. Jeho příjezdu do slavnostně vyzdobeného nádraží vlajkami, vítacími nápisy a chvojím v Horním Dvořišti přihlížely za nevládného počasí tisíce nadšených lidí. Vlak, který byl složen ze dvou vozů služebních, tří salonních, čtyř první třídy, jednoho 2. třídy, pěti osobních a tří nákladních, ve stanici zastavil. Z vagónu, který byl obsazen italskými legionáři, vlál černý husitský prapor s červeným kalichem. T. G. Masaryk stáhl okno a hudba začala hrát hymnu „Kde domov můj“. V tu chvíli se mu zalily oči slzami. Z vlaku po Masarykovi postupně vystoupili všichni členové jeho doprovodu: francouzský vyslanec

v Praze Clement Simon, italský brigádní generál Luigi Giuseppe Piccione, britský plukovník Sir Thomas Montgomery Cunningham, francouzský legionář a plukovník Otakar Husák, italský legionář major Jan Šeba, ruský legionář major Špaček a další významné osobnosti. S panem prezidentem a Olgou se přišel uvítat syn Jan, členové vlády a Národního shromáždění, diplomaté, legionáři i prostí lidé.

Za vládu pana prezidenta uvítal ministr železnic Isidor Zahradník slovy: „*Pane prezidente! Jménem vlády republiky československé vítám vás při vstupu na půdu vlasti, pro jejíž svobodu a slávu jste vy, Otec náš, strádal, pracoval a bojoval až ku konečnému vítězství. Citíme verš Kollárův, jak Tě vítati? Slzou či zpěvem? Pláč i radost derou se nám v duši a jest to našim velkým štěstím, že právě nám dovolil osud dýchat tentýž vzduch s vámi a býti svědky této historické chvíle.... Budiž požehnán váš první krok do naší milé vlasti!*“

Pan prezident za tato slova poděkoval a řekl: „*Vše, co jsme podnikli, čeho jsme dosáhli, dosáhli jsme skutečnou prací. Jsem si jist, že co jsme dosáhli, též udržíme,*

doplníme a zdokonalíme. Čeká nás jistě mnoho práce, snad těžší než doposud a já každého zvu k této práci, jež nám všem musí být společnou.“

Po oficiálním přijetí podal předseda Národního výboru Sklenář panu prezidentovi a jeho dceři Olze po starém slovenském zvyku chleba a sůl. Protože ještě zcela nedávno v okolí bojovali legionáři s Němci, kteří požadovali odtržení československých pohraničních oblastí osídlených německým obyvatelstvem, byla prezidentova bezpečnost na trati i v okolí zajišťována ozbrojenými hlídkami sokolů a legionářů, a to od Horního Dvoriště až do Velešína. Po krátké přestávce vlak pokračoval do Českých Budějovic, které pana prezidenta uvítaly 24 dělovými ranami a vyzváněním všech zvonů (které zbyly po rekvizici) na věžích ve městě. I přestože byla silná vánice, přišly T. G. Masaryka pozdravit tisíce lidí. Také v Českých Budějovicích vítal pana prezidenta ministr I. Zahradník. Na projev slovenského poslance Pavla Blahy Masaryk reagoval slovy „*Jsem z vaší krve, jako z krve české*“. Další uvítání následovalo na radnici, kde se

setkal s předsedou Národního výboru F. Zdráhalem a O. Svobodou (pozdější starosta města). Č. Budějovice v té době neměly starostu, protože ještě nedávno tu byla německá správa. Kromě dalších významných osobností pana prezidenta vítal i českobudějovický římskokatolický biskup Josef Antonín Hůlka.

T. G. Masaryk v Č. Budějovicích přenocoval se svým doprovodem ve vlaku v salonním voze a druhý den pokračoval v cestě do Prahy. Druhý den byla první zastávka ve Veselí – Mezimostí, kde Masaryk byl opět bouřlivě přivítán. Na nástupišti ho přivítaly družičky a osobnosti města. Při vjezdu do stanice Tábor hudebníci zahráli fanfáry z Libuše a obecnostvo provolávalo „sláva“. Poté pěvecký sbor stojící na nástupišti zazpíval husitský chorál „Kdož sú boží bojovníci“. Masaryk poděkoval za krásné uvítání a prohlásil, „Tábor je náš program a tomuto programu zůstaneme věrni“. Poslední zastávkou, kde vlak zastavil, byl Benešov u Prahy. Krásně vyzdobený vlak s panem prezidentem byl všude nadšeně vítán davy lidí.

Vlak přijel do Prahy na Wilsonovo nádraží přesně ve 13 hodin 21. prosince 1918 za hřmění děl a za vyzvánění zvonů. Uvítání v Praze bylo opravdu triumfální. První nástupiště bohatě vyzdobené, bylo pokryto rudým kobercem, na kterém stála čestná setnina legionářů s hudbou, sokolové, italští legionáři, filmaři i politici. Vlak zastavil a Masaryk a Olga se po čtyřech letech objímali s Alicí. Hudba hrála hymnu, „Kde domov můj“. Nad Prahou se dokonce rozestoupila mračna a město bylo ozářeno sluncem. V prezidentském salónku čekali ministři, poslanci a diplomaté. Předseda vlády K. Kramář panu prezidentovi představil jednotlivé ministry a předsedu Národního shromáždění. Hlavní uvítací řeč pronesl spisovatel A. Jirásek. Když T. G. Masaryk odešel z prezidentského salónku do nádražní dvorany, kapela zahrála nejprve hymnu italskou „Králov-

ský pochod“, potom francouzskou „Mar-seillesu“ a pak českou „Kde domov můj“.

U východu z Wilsonova nádraží pana prezidenta vítali římskokatoličtí biskupové, Josef Doubrava (1852 – 1921) z Hradce Králové a Antonín Hůlka (1851 – 1920) z Českých Budějovic. Masaryk jim řekl: „Páni biskupové, prosím vás, noste lidu víru živou“ a slíbil, že v demokratickém státě bude osvobozena i katolická církev. Když se Masaryk objevil na ulici, vítaly jej tisíce lidí. Sokolské prapory se před ním sklony až k zemi. Když jej dovedli k ověčenému císařskému kočáru (vyslanec Tusar jej zapůjčil ve Vídni) s čtyřmi lipicány, tu Masaryk do něj odmítl nastoupit. Kočár spojoval s císařem a se starou dobou, ale on byl moderní prezident, a proto si nastoupil do auta, které považoval za demokratický dopravní prostředek. Za jásotu davů se prezident vydal na triumfální cestu Prahou v automobilu Laurin a Klement 200 za doprovodu legionářů a sokolů.

Zastavil se u sochy svatého Václava, u Národního divadla, kde ho vítaly fanfáry ze Smetanovy Libuše a vzdal poctu M. J. Husovi na Staroměstském náměstí. Poslední zastávkou byla Sněmovna, kde složil prezidentský slib. Teprve potom navštívil po čtyřech letech manželku Charlottu ve veleslavínském sanatoriu.

Poznámky: Z důvodu nebezpečí atentátu na pana prezidenta musela být v Praze zavedena velmi přísná bezpečnostní opatření. Součástí hymny ČSR se slovenská píseň „Nad Tatrou sa blýská“ stala až v roce 1920. Vlajka ČSR, původně červenobílá, byla do roku 1920 totožná s polskou. Za doby federace měla ČR totožnou červenobílou vlajku jako v roce 1918. Italská hymna „Královský pochod“ byla po zrušení království v roce 1946 nahrazena hymnou „Bratři Itálie“. Brigádní generál L. Piccione (1866 – 1942) byl velitelem československých vojsk v Itálii a později na Slovensku.

Pokračování v příštím čísle

Zpracoval: Jan Boček

Město a jezero Como

Como je krásné lázeňské město v oblasti italské Lombardie, které má asi 80 tisíc obyvatel a nachází se u stejnojmenného jezera. Najdete zde nádherné stavební památky, parky, krásné promenády a přístaviště, od kterého je pěkný výhled na jezero.

Z historických staveb to je rozhodně bazilika Sant' Abbondio v lombardsko – románském stylu, která byla postavena na místě raně křesťanského kostela, benediktinskými mnichy v letech 1050 až 1085. Bazilika byla vysvěcena papežem Urbanem II. v roce 1095. Ve městě jsou i zbytky starobylých hradeb a vstupní brána Porta Torre z roku 1192. Zato chrám A. Volty, který stojí v parku a je z roku 1927, je historicky nezajímavý. Původní chrám z roku 1899 vyhořel a podařilo se zachránit pouze velmi málo. Rozhodně ale stojí zato navštívit v centru města velký pomník slavného fyzika Alessandra Volty (1745 – 1827), který se narodil a zemřel v Como. Narodil se ve šlechtické rodině jako sedmé dítě. Do sedmi let vůbec nemluvil, a tak si mysleli, že je slabomyslný. Později ale vystudoval jezuitskou kolej, studoval na královském semináři a místo duchovní dráhy se rozhodl být fyzikem. Zkoumal složení vzduchu a formuloval hypotézu o jeho složení. Vynalezl kondenzátor i elektrometr a zabýval se také problematikou bouřek. V roce 1800 sestrojil i první elektrický článek – Voltův sloup. Zabýval se pokusy se žabími

stehýnky, které se po dotyku s kovovým skalpelem stahují. Přišel na to, že se to netýká živočišné elektřiny, ale že je to reakce na kov. Přednášel před Královskou společností v Londýně a na pařížském institutu, kde udělal velký dojem na Napoleona Bonaparta. Napoleon jmenoval A. Volta hrabětem a v roce 1809 i senátorem. V roce 1823 jej ranila mrtvice a byl prakticky hluchý a slepý, zemřel 5. března 1827. Po italském fyzikovi byla pojmenována jednotka napětí a také jeden z kráterů na měsíci. Kromě A. Volty v té době působili na výzkumech elektřiny ještě další významné osobnosti jako byli James Watt (1736 – 1819), skotský mechanik, vynálezce i fyzik, po kterém je pojmenována jednotka výkonu; André – Maria Ampère (1775 – 1835), francouzský fyzik a matematik, po kterém je pojmenována jednotka proudu; Georg Simon Ohm (1789 – 1854), německý fyzik, po kterém je pojmenována jednotka odporu a Charles – Augustin Coulomb (1736 – 1806), francouzský fyzik, po které je pojmenována jednotka elektrického náboje. Ze slavných osobností se ve městě Comu narodil papež Inocenc XI. (1611 – 1689),

který byl nazýván papežem chudých. V našich zemích je nechvalně známý jako papež, který povolil upálit katolického děkana Kryštofa Aloise Lautnera (1622 – 1685), jednu z obětí honu na čarodějnice na Šumpersku. Narodil se tam i barokní stavitel Marco Antonio Gilmetti, který se proslavil jako stavitel v Čechách. Vypracoval plány zámku v Chudenicích (1684) a vedl stavby těchto kostelů: dominikánský kostel sv. Vavřínce v Klatovech, kostel Narození P. Marie ve Všerubském průsmyku. Podílel se také na stavbě kostelů v Poběžovicích, Chudenicích, Nýrsku, Javorné a v Čachrově.

Jezero Como (Lago di Como) je třetím největším jezerem v Itálii, leží v nadmořské výšce 198 m, má rozlohu 146 km² a jeho hloubka je 410 m. Je to nejhlubší a zároveň jedno z nejkrásnějších jezer v Itálii. Vzniklá proláklina se v horském masivu zaplnila vodou z ledovce. Dno jezera je o více jak 300 m níže než je nadmořská výška, a proto jde o kryptodepresi (geomorfologický pojem). Ze všech jezer na světě má největší kryptodepresi jezero Bajkal (1185,5 m).

Pomník A. Volty

Při pohledu z letadla jezero připomíná obrácené písmeno Y a právě tam, kde se rozdvouje, leží město Bellagio. Plavba lodí po jezeru stojí za to a je prostě úžasná. I přestože Itálie je na naše poměry drahá, vyplatí se do plavby investovat pár EURO. Asi nejvýhodnější je popojet autem z Como do Megiore a zaplatit si plavbu lodí do Bellagia, dále do Varenny a zpátky do Megiore.

Vstup do katedrály v Como

Ve městečkách najdete krásné úzké a strmé uličky, kde jsou různé hospůdky, pizzerie, ale i typické stavební a církevní památky, parky a místa pro slunění i plavání. Na nábřežích jsou promenády lemované bougainvilliemi, subtropickými keři a jsou taky všude k vidění krásné květiny. Nejhezčím městečkem na jezeru Como je však bezesporu Varenna. Když přijíždíte parníkem do přístavu, jsou vidět u břehu i na úbočí hor různé pastelově zbarvené střechy i fasády domů a domečků. Vysoko nad městem ční rozkyh hradu Vezio, odkud je nádherný rozhled nejen po jezeře, ale i na okolní hory. Můžete také vidět (pokud je dobré počasí) i nejvyšší horu v okolí jezera, kterou je Monte Legnone (2609 m). Italové tu mají pěkně upravené cyklotrasy i značené turistické cesty, a tak je to hotový ráj pro návštěvníky.

Zpracoval: Jan Boček

Církev v Čechách od M. J. Husa po 1. světovou válku (česká reformace)

pokračování z minulého čísla

Vliv Vídně na římskokatolickou církev

V Rakousku - Uhersku bylo římskokatolické náboženství státní a císař František Josef I. měl velký vliv na Vatikán. Dva dny po vyhlášení války Srbsku 29. 7. 1914 někteří čeští a moravští biskupové nařídili ve svých diecézích sloužit mše za vítězství rakouských vojsk. Po každém rakousko-uherském dílčím vítězství znělo v kostelích Te Deum (v katolické liturgii oslavná bohoslužba) za vítězství rakousko-uherských zbraní. Vyvěšovaly se vlajky na státních budovách i na kostelích, děti měly ve škole den volno, ale za to měly povinnost se zúčastňovat oslav válečných vítězství a po každé mši musely zpívat rakouskou hymnu „*Zachovej nám Hospodine, císaře a naši zemi!*“

V českých zemích měl nejvíce prorakouskou a proválečnou pověst především brněnský biskup Pavel hrabě Huyn (1868 – 1946) (česky mluvil a rozuměl velmi málo). Pocházel z vlámské hraběcí rodiny a jeho otec byl generálem rakouské armády. Po svém jmenování biskupem do brněnské diecéze dosazoval do farností německé kněze a často prováděl vizitace. Pro svoji prorakouskou aktivitu byl velmi oblíben u císaře Františka Josefa I., ale u farářů i laické veřejnosti vzbudil značnou nevěřivost. Když 25. 11. 1915 zemřel olomoucký arcibiskup František Bauer (nar. 1841), na přání vídeňských vládních a armádních kruhů se jeho nástupcem stal umírněný arcibiskup Lev Skrbenský z Hříště (1863 – 24. 12. 1938), který byl z Prahy odvolán. Arcibiskupovi Skrbenskému císař vytýkal malou horlivost pro bur-

cování mladých lidí do války, a proto ho donutil odejít z Prahy do Olomouce. Za velké prorakouské zásluhy se Pavel Huyn dne 8. 12. 1916 stal 30. pražským arcibiskupem. Ve funkci arcibiskupa byl značně neoblíbený a po vzniku Československa nepřijatelný.

Rekvizice zvonů v kostelích

Námořní blokáda Anglií vyvolala nedostatek barevných kovů, které byly zapotřebí ve zbrojním průmyslu. Proto bylo rozhodnuto vyhlásit sbírky barevných kovů, stáhnout z oběhu kovové mince a nahradit je papírovými penězi a zabavit část kostelních zvonů, které obsahují 78 % mědi a 22 % cínu. Dne 8. 12. 1914 nařídilo císařsko-královské místodržitelství pro Království České zajistit soupis zvonů. V průběhu roku 1915 byl pořízen soupis a dokumentace zvonů včetně sádrových odlitků a fotografií. První rekvizice byla zahájena 8. 8. 1916 a byl brán ohled na historickou hodnotu zvonů, a proto se zabavovaly především mladší zvony. Druhá rekvizice proběhla od 22. 5. 1917 a netýkaly se jí pouze nejvzácnější zvony, zvony signální na lodích a železnici a zvony do průměru 25 cm. K třetí plánované vlně rekvizicí v roce 1918 naštěstí nedošlo. Odhaduje se, že v 1. světové válce v Čechách a na Moravě bylo rekvírováno asi 10 tisíc zvonů. Kromě zvonů se v kostelích rekvirovaly i měděné dráty od hromosvodů, cínové píšťaly od varhan i provazy od zvonů. Stát na základě váhy zvonoviny, cínu a dalších barevných kovů vyplácel náhradu farnosti na konto ve spořitelně. Za 1 kg zvonoviny činila náhrada od státu 4 koruny. Rekvizice zvonů v kostelích byla spojená se záští věřících k rakouské monarchii.

Náboženství a církev v legiích

Ruské legie

Všeobecně platilo, že všichni, kteří vstoupili do ruských legií vystoupili z římskokatolické církve, protože Rusové spojovali katolickou církev s Rakousko-Uherskem. Někteří legionáři dobrovolně proto přestoupili do ruské pravoslavné církve. Mezi legionáři byli i římskokatoličtí faráři, ale v Rusku nesměli vysluhovat ani mše, a ani pobožnosti. Svatby, pohřby, křty a bohoslužby mohly být výlučně pravoslavné. Nejznámějším pravoslavným duchovním, který působil u legií v Rusku, byl Manuel Němeček, volyňský Čech (byl u svěcení praporu České družiny v Kyjevě a pohřbíval padlé legionáře u Zborova). Většina ruských legionářů po návratu domů (podle osobního průzkumu) se rozešla s katolickou vírou i s pravoslavím a zůstali buď bez víry, nebo vstoupili do Československé církve, případně do Českobratrské církve evangelické.

Italské legie

Itálie byla katolickou zemí, a tak tam byla situace jiná než v Rusku. Válka

byla uniformě rakousko-uherského vojáka a později vstup do legií významně ovlivnil náboženské vyznání po válce. Velký počet italských legionářů přestoupil do Československé církve a někteří zůstali bez víry.

Francouzské legie

Ve Francii byla situace odlišná od Ruska i Itálie. Část legionářů, kteří přijeli lodí do Francie z Ruska, vystoupila z katolické církve a někteří přestoupili na pravoslaví. Čeští a slovenští dobrovolníci, kteří přijeli z USA do legií, byli často vyznáním svobodomyšlní. A poslední skupina francouzských legionářů byli váleční zajatci ze Srbska. Také legionáři z Francie často vstupovali do Československé církve, případně zůstali bez víry.

V žádných jiných kostelích v ČR nebudete tolik památek na legionáře, jako právě v chrámech a modlitebnách Církve československé husitské. Kromě prstí z legionářských bojišť je velký počet legionářů pohřben v urnových kolumbáriích Husových sborů.

Zpracoval: Jan Boček

Prožitkem víry vstupujeme do věčnosti

Pomyslet na víru ve mně vždycky vzbuzovalo pocit závanu tajemství, lehkého mrazení po těle, chvění na duši. Víra je něco, po čem toužím, co hledám, o co usiluji. Nejde o nic levného a samozřejmého, co leží vyloženo na krámě: prosím, berte si půl kila, račte dvě, tři kila, kolik libo. Víra je vábení, vůně. Je to i riziko, odvážný skok do tmy. Víra je čistý proud, který člověka nese. Ralf Emerson tvrdil, že vše, co viděl, ho učí důvěřovat Stvořiteli i v tom, co neviděl. Naše fantazie, naše

citová představivost je nekonečná. Nemáme potřebu všechno pojmově uchopit a tím sice vymezit, ale i ořezat, omezit, zploštit. Když mohu tančit, nepůjdu přece pochodovým krokem. Mahátma Gándhí byl přesvědčen, že víra je snad něčím takovým jako šestým smyslem, který má za úkol obhospodařovat ty prostory, na něž rozum svými schopnostmi nestačí.

Dávno vím, že náš rozum, „ratio“, je něčím omezeným, co má své limity, své prostředky, průběhy. R. Descartes

správně spojoval myšlení s pochybováním.

Po třetím symbolickém snu, který výrazně ovlivnil jeho bytostné směřování, se už pak po celý život cítil veden „něčím vyšším“. Myšlení kritické a pochybující si přesto neumím představit jinak, než hlubinně obohaceno kontemplací. Nepřesvědčuje mne, pokud někdo myslí pouze lineárně, popisně. Bez hloubkové sondy a pochybování, bez básnického vznětu mi myšlení připadá zmrzačené, omezené a přízemní, neplodné. Jen úzká rovina logiky nestačí, všechno by nějakým způsobem měly nasvědčovat city a další nedozírné hlubiny duše, v jejichž amalgamu se vynořuje kombinace různých metafor. Nemohu popřít slunce, ono stejně svítí, ať už si o něm myslím, co chci, ať ho беру jako mýtus, či jako planetu s fyzikálními parametry, stejně na něm nic nezměním. Významný katolický myslitel, Romano Guardini, spojoval víru s poznáváním a dosvědčováním toho, že Kristus je pravda. Lidé jsou často skeptici, neschopní věřit. Hřích je dostředivý vír. Vtahuje nás do sebe egocentrismus. Okem vidíme, uchem slyšíme, ale víra je „smyslem“ zvláštním. Jenom díky ní můžeme poznávat Boha. Okamžikem víry totiž vstupujeme do věčnosti. Přestává na chvíli platit časoprostorové omezení.

Vírou jsme osvobozeni od sebe sama, vycházíme z klece svého já, dostáváme se z prostoru omezeného, mnohdy slabošského a zároveň i pyšně přebujelého ega. Na chvíli přestáváme být těmi, kdo si nevidí na špičku nosu. Spisovateli Franzi Werflovi bylo jasné, že kdo věří, žádné důkazy nepotřebuje, zato tomu, kdo nevěří, nepostačuje prázdný důkaz. Vírou se člověk cítí osvobozen sám od sebe, vnímá svou sounáležitost s transcendentnem a přichází vnitřní pokoj. Uvědomuje se si, že náboženství nám zprostřed-

kovává celkový smysl života, zaručuje nejvyšší hodnoty a nepodmíněné normy. Pro věřícího člověka je důležité, že se vytváří duchovní pospolitost a duchovní vlast. Vírou se nám otevírá cesta k bohatství, které není závislé na úspěších, ani na míře inflace. Intelpektuálně, emocionálně i existenciálně se orientujeme podle řádu, který je transcendentní povahy, má přesah směrem k tajemství.

Nikdo nejsme vyvázáni z hledání smyslu života. Tuto žizeň můžeme čímkoliv přehlušovat, ale přesto se základní tón chvěje kdesi v hloubi duše jako zneklidňující nádherný akord. Víra je poznávání a dosvědčování toho, že Kristus je pravda. Křesťan poznal a je osobně poznán. Když člověk příliš podlehne skepsi, je v něm pojednou jaksi mrtvo, víra nemá v čem zakotvit. Je tu suchopár a její rostlinka marně hledá živiny citu, důvěry, odevzdanosti a naděje.

V Tarkovského filmu *Stalker* si hořce stěžuje hrdina, průvodce tajemnou zapovězenou zónou: „*Orgán víry jim zakrňel.*“ Nevíme, co je orgán víry. Srdce? To všechno jsou velmi přibližná označení, jen podobenství. Ale ono právě toto podobenství má sílu a suggestivnost, což dobře víme, protože jsme jako lidé zvyklí přemýšlet analogicky a v podobenstvích. I slovo samo je podobenství, šifra. Bohužel je lidské slovo často zplaněné a znehodnocené.

Znovu prostupováno duchem, obnovuje se. Víra je vítr, svěží závan, zrození nového stavu duše a ducha. Nadnáší tě, je vzácnou „lyrikou“ života. Cítíš poezii a dotýkáš se nejhlubších souhvězdí na dně své utrácené duše. Dech věčnosti nás napřimuje a osvětluje naději. Zavoní láskyplná blízkost toho, kdo je nad všechny naše představy.

PhDr. Olga Nytrová

Budte jako kočka aneb Umění najít pravou míru...

Vánoce jsou dávno za námi a já jsem se konečně dostala ke čtení knížek, které jsme dostala pod stromeček. A o některé čtenářské zážitky bych se s vámi ráda podělila. Knihy moc ráda dostávám, i jimi obdarovávám svou rodinu a přátele. A protože moji blízcí vědí, čím mě potěší, pod stromečkem se mi sešly tři stejné knížky od **Stéphana Garniera s názvem „Chovejte se jako kočka“**. Je to dosti originální filosofické dílko opěvující svobodomyšlnost koček, jejich klid, zvidavost, odolnost a hlavně nezávislost. Zvláště kapitola o nezávislosti mne zaujala a donutila mě položit si několik dosti zásadních otázek. V poslední době mám pocit, že mnou životní okolnosti jaksi „cloumají“. Většina záležitostí, které řeším, jsou akutní a ani nemám možnost volby. A když tyto povinnosti splním, nemám už na nic sílu. Jako by se mne pořád něco snažilo vystrčit ze středu mé bytosti. Navenek je všechno v pořádku, ale uvnitř jako bych to už ani nebyla já. „*Rozhoduji ještě sám o hlavním směřování mého života nebo se mu vzdaluji kvůli různým potřebám partnera, rodičů, dětí? Jak moc jsem závislý na své práci? Do jaké míry mi závislosti zatěžují život a v důsledku toho řídí i mé aktivity a má přání? Svě osobní a pracovní životy žijeme v určité formě závislosti. Kočka naopak nemá potřebu žít ve skupině ani ve smečce jako jiná zvířata.*“, tolik autor. Ovšem, nejsme kočky, člověk je tvor společenský. Ale ve chvíli, kdy zjišťujeme, že se ideálu nezávislosti vzdalujeme příliš, je třeba se mít na pozoru. A na závěr kapitoly téměř geniální doporučení: „*Pracujte na tom, abyste ve všech oblastech znovu získali část své nezávislosti. Dosáhnete tak své svobody.*“ Ach, jak lákavě to zní! Nevím, je-li autor věřící

či není. Ale svoboda pro křesťana má trochu jiný význam než pro sekulární svět. „*Člověk má svobodu, ale musí si dát pozor, aby nepřerušil kontakt s Pánem Bohem, aby se nevydal na takové cesty svobody, které ho učiní na Bohu nezávislým*“, říká Piotr Rostworowski. Lidská svoboda je velké téma. Vynořuje se vždy znovu a znovu, ať již ve spisech filozofických či psychologických, v knihách velkých duchovních osobností nebo jen v motivační literatuře. Knihy o rozvoji osobnosti i tzv. motivační literaturu mám ráda. Navzdory mnohému balastu zde nacházím mnoho zajímavého. Otvírám další knihu, kterou jsem dostala pod stromeček. Známa autorka **Marie Kondo** v ní píše o **úklidu**. Doporučuje úklid provést radikálně, například všechno oblečení nebo knihy – au! – naházet na hromadu a vybrat si jen to, co skutečně potřebujeme. V této souvislosti mě napadá, jak je naše evropská civilizace zanesená věcmi, ovládaná konzumem, věci máme příliš mnoho a pak si jich nevážíme. Japonci žijí opravdu skromněji – oblečení si pořizují minimálně a večer rozkládají své rohože na spaní v obývacím pokoji. Japonci jsou zřejmě mistři prostoty. Setkávání s jinými způsoby života, třeba jen prostřednictvím knížek, rozhodně rozšiřuje obzory. „*Stále se musím uvolňovat od zvyklostí a důvěřem známých věcí, abych mohl být člověkem přítomnosti, abych byl otevřený vůči novému.*“, píše **Anselm Grün** ve své knize „**O mlčení**“. Jeho kniha „**Umění najít pravou míru**“ má podtitul „**Chraňte sami sebe před zbytečností**“. Ve všem s ním souhlasím – příliš mnoho nabídek, touha vyniknout, očekávání druhých, nezdravý perfekcionismus, to všechno nám vážně škodí. Nedokážeme se

Pokračování na str. 27

Jak uzdravit nemocný svět?

Pokračování z minulého čísla

Němci se opět pokoušejí dostat do města.

Pro hlídky Čechů s puškami v ruce nemožné. Mezi nimi byl i můj tatínek. A na obloze se objeví hejno stříbrných racků, letadel kroužících nad mostem a nad městem. Nepřátelští vojáci vnikají do českých domků a dvorů pro svou záchranu. Zbabělci! Pak už jim nezbývalo nic jiného než se vzdát.“

Konečně vítězství nad německým fašismem. A také nad rasismem, kdy byla celou válku propagována nadřazenost jedné rasy nad druhou. Bohužel, i v klidové době se tato teorie opět objevuje v praxi. Podle ní není člověk jako člověk. Chyba.

„Doktore, takové vzpomínky sužují svět dodnes. Zůstaly šrámy, které se už nikdy nezacelí.“

„Máte pravdu, ale já neléčím nemocnou duši. Musí se napravit právě ta společnost.“

„Ale děkuji vám, že jste mě pozorně vyslechl a poradil. Budu hledat odpověď.“

Po rozloučení jdu po cestě zpět ke svému domovu a stále přemýšlím nad zadaným problémem. Co vlastně škodí a co prospívá? Ve světě i v naší vlasti. V některých zemích jsou zase války. Nepřátelská vojska ničí všechno, pustoší zemi, zabíjejí obyvatele. Je to zlá nemoc, kterou je třeba co nejdříve léčit. Uzdravit ji, to chce rozumné urychlené mírové jednání mocností, zastavit střelbu a stáhnout vojsko do svého státu. Když všechno hladce proběhne, nastanou nové vnitřní problémy. Jako nemoc té které země lze považovat korupci, mravní úpadek, kdy touhy po zbohatnutí vedou k podplácení úředníků pro získání nějakých výhod, k poskytování úsluh. Uzdravení může pomoci

včasné její odhalení a příkladné potrestání viníka. V mnoha kontinentech je velkým problémem chudoba. S tou souvisí migrace obyvatel, útěk před skutečností za snem o lepším životě. Je to složité. Pomoci mohou ty bohatší země přímo v jejich zemi. I naši republika se chudoba nevyhýbá. Řešením se zabývá charita, u nás třeba i potravinové banky, různá sdružení, dokonce jednotlivci. Připravují se akce, organizují se sbírky. Ale stále je to málo. Mohly by se více zapojit církve, zájmové kluby, politici svými programy, humanitární složky. Také by bylo dobré, kdyby hledaly možná řešení sdělovací prostředky, denní tisk, televize a rozhlas. Přibývá bezdomovců, lidí kteří svůj život spojili s těžkým osudem volby pobytu v různých místech přírody ve stanech, v chatrčích, rozvalinách, pod mosty. Někdy jsou napadáni, vykazováni z laviček v parku, dokonce se stanou třeba i terčem útoků. Zvláště zimní měsíce jsou pro tyto občany svízelné. Ve velkých městech jsou otevírány pro ně ubytovny, krizová centra, azylové domy zásluhou neziskových organizací. Bezradnost vede k finančním půjčkám, nemožnost je pak splácet, následuje exekuce. Do chudoby se ale dostávají i lidé osamělí, staří důchodci, ženy samoživitelky. Dostupnost bydlení je pro tyto skupiny obyvatel obtížná. Nedostatek malometrážních bytů u nás, nízké důchody otevírají nůžky mezi běžnými občany a touto kategorií. Ke zlepšení tohoto chorobného stavu by přispěla nová výstavba malých nájemních bytů za přijatelné ceny. To se týká zejména regionů s vysokou nezaměstnaností a míst, kde mohou lidé práci najít. Současné narůstající ceny za vybudování soukromých obydlí volbu této cesty omezují. Léčení problému je v rukách státních orgánů, krajských a okresních úřadů. V souvislosti s vysokou migrací obyvatel třetího světa

narůstá zase problematika rasismu, kdy občané různých zemí nadřazují existenci jedné rasy nad druhou. S tím spojujeme také xenofobii některých občanů, kteří mají strach z cizinců a všechno cizí nenávidí. U nás toho není tolik, ale je. K léčení by mohly ve větší míře pomáhat sdělovací prostředky. Vrásky na čele nám všem působí hazard, alkoholismus a drogy, které napadají především mladou generaci. Balvan, který nelze snadno odvalit z cesty. Jediným možným způsobem jak dosáhnout částečný úspěch je prevence. Měly by se těmito aspekty zabývat více školy, dětské a mládežnické organizace, různé občanské spolky, úřady, doktoři. V jejich rukách spočívá zlepšení chorobného stavu. Otázkou k řešení zůstává potřeba posilování úlohy policie, která svou neúnavnou prací v ulicích měst a venkova odhalí podvody, časté krádeže, vloupání do obydlí a provozoven. Získávání do jejich řad není tak docela snadné, tělesné i morální podmínky přijetí jsou náročné. Nepolevujme ani my.

„Doktore, takové vzpomínky sužují svět dodnes. Zůstaly šrámy, které se už nikdy nezacelí.“

Ze všech těchto úvah je zřejmé, že velkou nemocností jsou sociální problémy spojené s negativním dopadem na občany toho kterého státu. Tyto společenské aktuální jevy mohou se projevit v různých stránkách života. Třeba v té chudobě, o ní jsem již dříve uvažovala. Přinese s sebou migraci, nezaměstnanost ve vlastní zemi, špatné podmínky k zajištění rodiny, sociální nerovnosti, zvýšení kriminality a další těžkosti, které špatně působí a ovlivňují nemoci každé společnosti. Nejde v současné době rozděleného světa všem lidem zajistit to, co by si v skrytu své duše přáli. Někteří jsou spokojeni, jiní

...jako nemoc té které země lze považovat korupci, mravní úpadek, kdy touhy po zbohatnutí vedou k podplácení úředníků pro získání nějakých výhod...

ne. Někteří najdou lehece své uplatnění na trhu práce podle své profese, jiní ne. Hledají je proto za hranicemi našeho státu. Nedostatek řemeslníků a různých obráběčů svědčí o tom, že jsou opomíjeny profese a školy technického zaměření. Zlepšení tohoto nezdravého stavu by pomohla větší pozornost této problematice už při vyučování a při jednání s rodiči. Říkávalo se, že „řemeslo je zlaté dno“. Rozvoj elektroniky, počítačů, mobilů zasahuje značnou měrou do myšlení mládeže. To ale neznamená zapomínat na rukodělné činnosti, na užitečnost a potřebnost. U nás se jejich nabídka projevuje právě na trhu práce. Spadá do otázky nezaměstnanosti, vyvolává konflikty mezi občany. Stále se nabízí možnost pomalého uzdravování neúnavným ovlivňováním pomocí médií, úřadů s nutností omezování byrokratismu, všech činovníků, kteří je mají ve svých programech a povinnostech. Naplňováním může docházet ke zlepšení.

Už jsem skoro doma. Vcházím do dveří, vítá mě hlasitý štěkot domácího mazlíčka, milý pozdrav vnuka a sálající teplo. Odkládám bundu, zouvám si boty, ukládám na určené místo. Je mi tak dobře. Jsem stará a unavená. Myšlenky ale zůstávají u mladé generace, která toho má mnoho před sebou. Vyléčit společnost, ve které oni žijí a budou žít, alespoň trochu pomůže především láska člověka k člověku. To platí pro celý svět i pro náš stát.

Marie Wdowczynová

Izrael a příběh Ježíše

V předvečer zahájení nového liturgického roku – Adventu – se v NO ČČSH v Karlíně uskutečnila dne 27. 11. 2018 pod názvem Izrael a příběh Ježíše, přednáška spisovatelky a výtvarnice, profesorky literatury, výtvarné výchovy a filozofie na Gymnáziu Zikmunda Wintera v Rakovníku Mgr. Lenky Hejdové, přiznačně věnovaná životu a místům spojeným s Ježíšem Kristem. Nazaret, hora Tábor, Betlém, Pole pastýřů, Galilejské jezero, Magdala, řeka Jordán a příběh Jana Křtitele i s údajným místem popravy v Mukawiru v Jordánsku, Judská poušť a Wádí Quelt, Kafarnaum, Jeruzalém, Kumrán, a další místa biblických příběhů...

Aprobase český jazyk a literatura, výtvarná výchova, dějiny umění, dokončené studium psychologie a psychoterapie na Skálově institutu a po revoluci také Filozofická fakulta UK, obor religionistika a propojení znalostí z těchto oborů, umožnilo Mgr. Lenke Hejdové zpracovat z jejich cest po Izraeli, Palestině a Jordánsku fundovanou a zároveň velmi zajímavou a poutavou přednášku, doplněnou množstvím autentických fotografií. V úvodu přivítala přítomné a přednášku uvedla PhDr. Olga Nytrová. Poté jsme měli možnost projít se prostřednictvím fotografií a výkladu po Nazaretu, kde Ježíš vyrůstal. Nahlédli jsme do prostoru baziliky Zvěstování, kde možná žila Panna Marie, zastavili se v místech, kde mohla stát Josefova tesařská dílna a jeho domov, dům sv. Rodiny, nad kterým se nyní tyčí kostel sv. Josefa, postáli jsme u nenápadné Mariiny studny, z níž podle legendy nabírala Ježíšova matka vodu. Prošli jsme Rajskou zahradou, bazilikou Chlapce Ježíše, kostelem Večeře Páně, anebo bazilikou Proměnění Páně, podívali jsme se i do blízkého městečka Cipori (Seforis), místa narození sv. Anny, matky Marie. Zahlédli jsme Har Tavor – horu Tábor, ležící nedaleko Nazaretu. Dalším zastavením bylo město Betlém, město Davidovo a místo narození Ježíše. Tady jsme vstoupili do baziliky Narození Páně, ale i do kostela

sv. Kateřiny, z něhož jsou každoročně na Štědrý den (o Vánocích) vysílány televizní přenosy půlnoční mše. S úctou jsme postáli v Mléčné jeskyni, kde při útěku z Betléma do Egypta při vraždění nevinátek naposledy Marie nakojila malého Ježíška. Dle pověsti zbělela tato jeskyně, když na zem ukáplo Mariino mateřské mléko. Procházka pokračovala do kaple Modliteb, kde se 24 hodin denně modlí sestry řádu Uctívání Nejvyšší Svátosti, za splnění prosb žen, které se touží stát matkami, k domu sv. Josefa, na Pole pastýřů, kde anděl zvěstoval pastýřům narození Ježíše. Poté jsme se vydali k řece Jordán, do míst, kde Jan Křtitel pokřtil Ježíše. Místo popravy Jana Křtitele není přesně známé, předpokládá se, že to mohlo být v Betanii, tedy nedaleko míst, kde křtil, v úvahu připadá Herodův palác nedaleko Mrtvého moře a Mukawir. Navštívili jsme také malou vesnici Be'er Ja'akov, neboli Jákobovu studnu. Naše putování vedlo nakonec do Jeruzaléma. Chrámová hora, na jejíž západní straně leží Zeď nářků, která jediná zbyla z původního židovského chrámu, Šalamounův chrám, bazén Bethesda v údolí Beth Zeta, kam se uchýlovali nemocní k léčivé vodě. Od roku 1856 stojí na jihovýchodním okraji jednoho z bazénů chrám uzdravení zasvěcený sv. Anně. Prošli jsme Getsemanskou zahradou a navštívili Olivovou horu, podívali se

do kostela Všech národů, kde máme na zdi krásným písmem vepsanou také českou verzi modlitby Otčenáš. Další zastávka byla na Křížové cestě, která ačkoliv není dlouhá, leží na území Izraele a Palestiny. Na palestinském území je tržiště, druhá část je spíše evropského typu. Doputovali jsme až do chrámu Božího hrobu, jednoho z nejvýznamnějších poutních míst křesťanů, kde jsme měli možnost shlédnout i místa, kde měl být Ježíš ukřižován a kam mělo být položeno tělo Ježíše po sejmutí z kříže. Zastavili jsme se i na místě zvaném Golgota, druhé možné variantě ukřižování, a prohlédli si Zahradní hrob, který je také jednou z možností, kde mohl být ve skále vytesaný hrob Josefa Arimatejského, do kterého bylo tělo Krista uloženo. V závěru přednášky přiblížila Mgr. Lenka Hejdová místo Kumrán, kde byly v jeskyni nalezeny svitky z Kumránu a hovořila také o okolnostech jejich nalezení. V další části programu poděkoval Mgr. Hejdové ThDr. Jiří Vaníček a připomenul dějinný význam kumránských nálezů, které potvrdily věrnost tradování biblických textů. Zároveň zavzpomínal na své návštěvy Izraele a ve shodě s přednášející se podělil o pocity a postřehy, které ho provázely

ly při návštěvách svatých míst. Svůj vstup zakončil úvahou k současnosti s poukazem na skutečnost, že vždy, kdy se lidé vzdálili od Boha, následovaly pohromy individuální i sociální. Pořad zakončila svými vzpomínkami a dojmy z návštěvy Jeruzaléma PhDr. Olga Nytrová, zejména vzpomínkou na ranní posezení a rozjímání pod prastarými olivovníky z dob Ježíše Krista v Getsemanské zahradě, kde nakonec zůstala v meditaci a modlitbě téměř celý den. Obdivovala přes dva tisíce let staré olivovníky s mohutnými kmeny, zářivé narcisy. Prožívala toto úžasné místo do hloubky. Obdobně prožila Zeď nářků. V zahradě Getsemane mírně poprchávalo, a tak tam turisté nepřišli, kromě tří Japonců, kteří se dlouho nezdrželi. Vzpomínala na to, že Ježíš se zde modlil o samotě Žalm 22, ponořil se tu do modlitby a věděl, co ho čeká. Ale byl si jist, že Otcova náruč je s ním, on je milovaný prvorozený Syn Boží a má veliký úkol jako náš Spasitel.

Přednášku uspořádal literárně dramatický klub Dialog na cestě, NO ČČSH v Karlíně, a to ve spolupráci s Městskou částí Prahy 8, Pražským klubem spisovatelů a Obcí spisovatelů.

Mgr. Zuzana Havelková

Dokončení ze str. 23

soustředit na přítomný okamžik, přicházíme o vnitřní klid. Je třeba správná míra a rozlišování, discretio, jak říkával již Benedikt z Nursie. A to už před kolika sty léty! Nic nového pod sluncem. „Uprchni ze světa, zachovávej mlčení a modli se“, radí otcové pouště. Dosti tvrdý život na poušti bychom asi nevydrželi, ale každý z nás by měl pobýt každý den, po nějaký vyhrazený čas, na své vlastní poušti. Na určitém stanoveném místě a v čase, který

jste si vyhradili jen pro našeho Pána. Zde můžeme přebývat v jeho laskavé a uzdravující přítomnosti. Svěřujeme se mu s tím, co nás trápí, promýšlíme svůj život, prosíme o podporu v našich snaženích. V modlitbě se nám mnohé záležitosti ujasňují či dokonce ukazují v jiném světle. A tak nám všem přejí, abychom se dokázali „odebírat na poušť“ tak často, jak je třeba a pobývali zde s tím, který je „Světlo světa“.

*RNDr. Markéta Hlasivcová –
Dialog na cestě*

Vzpomínka na profesora Milana Balabána

Profesor ThDr. Milan Balabán (3. září 1929 – 4. ledna 2019), český evangelický teolog, duchovní Českobratrské církve evangelické, religionista a vysokoškolský pedagog. Od 50. let patřil ke sdružení Nová orientace, které kritizovalo poměry nejen v církvi, ale obecně ve společnosti. V roce 1975 byl zbaven státního souhlasu k výkonu duchovenské činnosti a posléze i podepsal Chartu 77. Od roku 1990 působil jako religionista na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze (ETF UK). V roce 1995 byl jmenován profesorem. V říjnu 2002 obdržel státní vyznamenání za zásluhy o Českou republiku. Autor řady odborných knih. (více viz např. https://cs.wikipedia.org/wiki/Milan_Balabán)

„Olgo, jdi se podívat na faru, nastoupil tam zajímavý farář, který má rád poezii,“ řekl mi jednou budoucí slavný klasický kytarista a hudební skladatel Štěpán Rak, když jsme spolu jeli vlakem z Radotína na Smíchov a mířili oba do školy. On na Pražskou konzervatoř a já na Filosofickou fakultu Univerzity Karlovy. S velkým zájmem jsem zanedlouho potom zazvonila u dveří radotínské evangelické fary. Můj první rozhovor s Milanem Balabánem byl o poezii a o metafoře. V roce 1970 tak došlo k setkání, které mne silně ovlivnilo na dalších padesát let. O několik roků později byl M. Balabán zbaven státního souhlasu k výkonu duchovenské činnosti a posléze i podepsal Chartu 77. Měl pak povoleno pracovat pouze v dělnických povoláních, včetně práce pro Pražské kanalizace. Přitom přednášel na bytových seminářích, věnovaných kromě jiného jeho celoživotnímu tématu, jímž bylo židovské myšlení a Starý zákon. Kvůli těžké práci začal mít problémy se zdravím, a tak jsem byla ráda, že mu mohu přes svůj kontakt zprostředkovat „lehčí“ práci, uklízení ve Slovanském domě v ulici Na Příkopě. V roce 1994 jsem v rozhovoru pro Respekt připomněla jeden z jeho tehdejších pracovních zážitků, na něž s humorem sobě vlastním vzpomínal:

„ON – Zaujala mne příznačná historka z vašeho disentu. Slovanský dům, pověstný Arcadia bar v pět hodin ráno. Pa-

sáci a šlapky se nechťejí hnout, marně se urostlý vyhazovač namáhá. Až se náhle ve dveřích objevíte vy – s kýblem a koštětem a hadry na podlahu, v hrozném postrojení. Zoufalý vyhazovač na vás ukazuje a volá: „Vašnostové, tady pan farář si to tady potřebuje uklidit! Všichni zkameněli. I v těch otrlých myslích se objevila jiskřička studu, zvedli se a odešli.“

MB – Ano, to byla modelová situace, přímo demonstrativní příklad toho, že ani tito společensky dost podivní lidé v sobě nezapřeli jakési povědomí úcty k náboženské dimenzi života. Prostitutky a pasáci se zastyděli, ale režim se nestyděl.“

Během osmdesátých let jsem připravovala duchovní setkání v podkrovním ateliéru sochaře Vladimíra Malého. Pozvala jsem sem několikrát i Milana Balabána, aby nám přiblížil problematiku hebrejského myšlení. Vikářka Alena Balabánová pak na mé přání přivedla svého spolužáka, faráře Českobratrské

církve evangelické Alfréda Kocába, okolo něhož jsme vytvořili skupinku věnující se několik let Bibli a meditaci. M. Balabán začal přednášet a vést semináře na Univerzitě Karlově v Praze, na které mne také pozval. Soustřeďovaly se kolem něho umělecké povahy, které už vystudovaly například malířství. Cítily jeho invenci a přesah a byly jím magicky přitahovány.

Kromě své pedagogické práce a psaní odborných teologických publikací se stále intenzivně věnoval básnické tvorbě. V ní se projevuje jeho nadprůměrná schopnost empatie, dokázal hrát si a kouzlit se slovy, objevovat novotvary. Z dob totalitních jsem již znala jeho básně ze sbírky Hudba pro pozůstalé, která vyšla poprvé v samizdatu v roce 1982. Pracoval zde i s řadou vizuálních experimentů s textem a v neposlední řadě tu byla promítnuta řada jeho bolestných vztahových zkušeností, o nichž psal mimořádně otevřeně. Setkávali jsme se pravidelně u něj doma i na dovolených a také na půdě redakční rady Křesťanské revue, do níž mne M. Balabán jako publicistku přizval.

Díky této spolupráci nás ředitelka Památníku pisemnictví požádala, abychom jako autorská dvojice připravili pro výstavu Starý zákon v umění, uspořádanou v roce 1995 ve Strahovském klášteře, část věnovanou literárním ohlasům Starého zákona. Byla to náročná práce, která nás však hluboce vtáhla a nakonec vyústila i v knihu Ohlasy Starého zákona v české literatuře 19. a 20. století (1997). Tato kniha byla představena i na univerzitách v zahraničí a vyšly na ni recenze, oceňující, že „konfrontace dvou oborů – teologického a literárního – obohatí naše poznání, napojujeme se na jiný okruh dějinný i kulturní“. Posléze jsme věnovali pozornost i druhé části Bible a napsali knihu Biblický trýpyt v české poezii XX. století – Ohlasy Nového zákona (2007). Pročítat desítky, ba stovky básnických sbírek, hledat tu křesťanské kořeny a nacházet zde metafory,

kteří se vztahují k různým perikopám Bible, bylo úžasným dobrodružstvím. Člověk si prohloubí vidění a citění hlubin slova, více pochopí, co se odehrává v podvědomí a co s námi toto podvědomí celý život dělá. M. Balabán například velmi oceňoval Karla Kryla, kterého považoval za prorocký hlas v naší vlasti.

M. Balabán byl v 60. letech členem starozákonní překladatelské skupiny, připravující český ekumenický překlad Bible. Jeho celoživotní láskou se stala Píseň písní a její básnické interpretace. S velkým zájmem jsme proto s manželem o jedné dovolené na chalupě přátel poslouchali jeho osobitě přebásnění této biblické perikopy, kterou připravil pro knihu Píseň písní v českých překladech 15.–21. století. Nedávno jsem dokončila svou třicátou knihu, básnickou sbírku Silokřivky na hladině. U některých básní mám v rukopisu zeleným fixem připsáno: „líbí se Milanovi“. V další rozepsané básnické sbírce, která by měla vyjít letos, jsou i verše z 90. let. A u části z nich opět M. Balabán tehdy připsal „dobré“ nebo „výborné“. Nikdy nezapomenu na jeho upřímný zájem o mou tvorbu a o mé básnické i teologické zrání, vnímal mě jako svou duchovní dceru. O vřelém vztahu pana profesora k poezii se vědělo i na Evangelické teologické fakultě. Tradovalo se, že student řekl vyděšené kolegyni, čekající před učebnou: „Važ si toho, že tě zkouší básník, zažíváš něco jedinečného.“

Ano, Milan Balabán byl výjimečnou osobností. Hledající čerpali z jeho hřiven, z charismat, jimiž byl obdařen. Jeho vcištění, lidskost a vnímání Absolutna oslovily každého, kdo se dostal do jeho blízkosti. Probouzel v lidech touhu po nejvyšších hodnotách, po transcendentnu. Ukazoval cestu k Bibli a hledání osobní Pravdy, k osobnímu a přece nepředmětnému Bohu a k jeho Synu, který k nám sestoupil.

PhDr. Olga Nytrová
a Ing. Václav Strachota

křesťanství bylo oficiálním náboženstvím země až do pádu císařství v roce 1974. Muslimů je tam sice také dost, ale jsou v menšině.

Etiopská církev se vyvíjela do značné míry nezávisle od většiny křesťanstva. Měla samozřejmě kontakty s Egyptem a i s Blízkým Východem, ale nikoli s Evropou. Křesťanství se celosvětově prozrazovalo jako export z Evropy, ale ono přitom z Evropy nepochází, a zde vidíme, že tradice může být i jiná. V praxi se to u etiopské církve projevuje tím, že má blíže k judaismu, a také k tradičním africkým náboženstvím. Věřoucně je to církev monofyzitská, což je podle našich měřítek vlastně hereze, ale v praxi to asi moc roli nehraje. Etiopské kostely mají specifickou architekturu. Původně to byly kruhové chýše – jako takové rotundy. Dnes, když se staví z cihel, bývají často čtvercové, aniž by se tím však změnila logika stavby. Uprostřed je oddělená místnost vyhrazená kněžím. Ale etiopskou zvláštností jsou jeskynní kostely, tedy vytesané do skály. Slavný je např. kostel sv. Jiří v Lalibele, vytesaný z celé skály jako monolit ve tvaru kříže. Ale takových je v regionu více, byť ne již tak velkolepých.

*Pokračování příště
Mgr. Pavel Benda*

ARCHA měla úspěch v projektu

Rádi bychom vás informovali o projektu Spojené světy na proměnu školní zahrady. Uspěli jsme v grantové výzvě Nadace Proměny Karla Komárka a v tomto roce vypukne velká **proměna naší školní zahrady**. Zahradu proměníme společnými silami dvě školy – **CZŠ MŠ a Archa a MŠ Petroupim** v létě 2019. Na proměnu se opravdu těšíme.

Nadaci Proměny sledujeme už delší dobu, na úvod pár slov o ní: Nadace Proměny Karla Komárka je soukromá nezisková organizace, která se zasazuje o rozvoj měst v České republice a širší povědomí o významu architektury, krajinné tvorby a kvalitního prostředí pro život. Leží jí na srdci, aby se kvalitně řešený prostor stal přirozenou součástí života. Jde jí o to, aby se do souvisejících proměn více zapojovala široká veřejnost a prostředí nabízelo více vhodných příležitostí pro zdravý a všestranný rozvoj dětí. V rámci grantových programů poskytuje finanční, konzultační a odbornou pomoc. V programu „Zahrada hrou“, do kterého jsme se zapojili i my, pomá-

há proměňovat české školní zahrady v inspirativní prostředí pro všestranný rozvoj dětí. V programu „Parky“ podporuje města v rozvoji parkově upravených veřejných prostranství. V programu „Proměň své město“: Pomáháme neziskovkám a aktivním občanům oživovat místa a vytvářet dobře fungující veřejný prostor v jejich městech a obcích.

Teď už k našemu projektu:

Grantovou výzvu programu Zahrada hrou vyhlásila Nadace Karla Komárka v listopadu 2017. Akcí Nadace Proměny jsme se účastnili už dva roky před vyhlášením grantové výzvy. První bližší informace jsme získali na jejich konferenci. Pak následovaly exkurze na místech, kde proměny byly realizovány. Zjistili jsme, že vize nadace je nám velmi blízká a postupně se utvrzovali v tom, že do projektu vstoupit chceme. Po vyhlášení jsme se pustili do práce, vytvořili projektový tým a společně pracovali na projektovém záměru. Po půlročních přípravách jsme projekt podali a postupně prošli i třemi výběrovými koly:

V 1. kole hodnocení posuzovala nadace celkový projektový záměr žadatele, tj. především cíl projektu z hlediska způsobu práce s dětmi a využití zahrady, provázanost se školním vzdělávacím programem, zapojení dětí, učitelů a rodičů do projektu a spolupráce s místními organizacemi a firmami. Žádost podalo celkem 22 škol ze Středočeského, Ústeckého a Libereckého kraje. Na tyto oblasti byl tento projekt cílen. Kraje, pro které je výzva vyhlášena, nadace střídá.

V 2. kole Grantové výzvy 2017 bylo hodnoceno 7 žádostí. Cílem monitoringu, který nadace uskutečnila ve vybraných školách, bylo ověřit a posoudit skutečnosti uváděné v žádosti, tj. především cíl projektu, plánované využití zahrady, podporu projektu u pedagogů školy a spolupráci projektového týmu.

Ve 3. kole jsme prezentovali projekt přímo v Nadaci Proměny. Naše prezentace obsahovala především tyto důležité body, které shrnují náplň a cíle projektu Spojené světy:

- chceme vytvořit místo, kde děti spontánně objevují a poznávají přírodu, svět, přátelství - chceme, aby děti respektovaly odlišnosti a uměly respektovat pravidla
- máme společně chuť do práce – jsme dvě školky, které chtějí na zahradě propojit své světy tak, aby děti mohly svobodně a společně trávit čas na zahradě
- chceme propojit práci pedagogů, dětí, rodičů, obce
- chceme vytvářet komunitu, zahrada je ideálním místem pro setkávání

O svoji radost jsme se podělili už na společné slavnosti obecní MŠ Petroupim

a CZŠ a MŠ Archa ve **čtvrtek 25. 10. od 16 hodin, kdy byla otevřená zahrada**

pro všechny. Slavnost díkůvzdání jsme tentokrát věnovali výstavě „**Co nás pojí s minulostí**“, kterou připravily děti obou škol. Minulosti jsme se věnovali u příležitosti 100. výročí vzniku republiky. Chtěli jsme vyjádřit vděk za naše kořeny. V dalších dnech se pak přesuneme do současnosti a budeme se těšit na proměnu naší zahrady a společně na tom pracovat.

Na slavnosti jsme rodiče a veřejnost pozvali na bližší seznámení s projektem, které je současně setkáním s architektem, výtvarníkem a představiteli Nadace Proměny Na pondělí 12. 11. na 18 hodin jsme proto všechny pozvali do kulturního domu v Petroupimi na **představení projektu Spojené světy Nadace Proměny Karla Komárka**. Setkali jsme se s představiteli nadace, architektem Petrem Leškem, výtvarníkem Lukášem Gavlovským. Všichni měli možnost se seznámit s projektem detailněji, vyjádřit své názory a návrhy, které budou podle možností zapracovány do finální verze proměny zahrady. Setkání předcházelo dopolední a odpolední workshop pro děti obou škol. V současné době probíhá práce na architektonické studii, kterou zpracovává Radka Komrsová, následovat bude opět její představení a seznámení veřejnosti s konečnou podobou. A pak... budeme moci opravdu proměňovat.

Těšíme se na naši proměněnou zahradu a těšíme se na vše, co s tím souvisí. Prostě, že propojíme svoje světy ještě dříve než na proměněné zahradě. Držte nám palce.
Jitka Hřebecká

Tajemství krásy

Malé zamyšlení nad knihou
DOTEKY KRÁSNÉHO UMĚNÍ

Pokračování z minulého čísla

BOHUMIL ŽDICHYNEC v *Magnetické střelce* naznačuje, že pro životní orientaci je užitečné vnímání Boží prozřetelnosti, která poodhaluje i tajemství životní krásy. S teologickou citlivostí a brilantně básník vyjadřuje podstatu Krásy a svobody. Věř, že prostřednictvím imaginace, víry a naděje přijde čas, „kdy strom života plně rozkvetne do své krásy. Člověk osvobodí sám sebe v okamžiku, kdy jeho myšlenky, slova a činy budou ve vzájemném souladu“. Uvědomí si i vlastní profesní zákonitosti a inspirace, jak je autor vyjádřil v zamyšlení z dob vlastních medicínských studií s názvem Jak jsem se stal básníkem. Na obrazotvorných příkladech *Jak ptáci umírají* nás vybízí ke skromnosti, k toleranci a k účtě k životu, který je určen všem tvorům a nezná lidskou nadřazenost. O tajemství krásy vypovídá i jeho *Obraz tváře z Louvru*, v níž se zračí všestranná harmonie. Člověk má tu krásu vnímat a prožívat a bláhově se nedomnívat, že si ji může přizpůsobit a snad i ovlivnit.

DUŠAN SPÁČIL inspiruje čtenáře antickými náměty ve svých básních *Minojský splín, Talós, Ikaros, Daidalos: Epilog*. Obrazně přibližuje duševní rozporný a hnutí mezi vlastní přítomností a minulostí (*Minojský splín*), vědomím osobního společenského významu a jeho rozrušováním (*Talós*). Je dojemné, jak se ve vzpomínkách (*Ikaros*) vrací ke svému otci, kterého obdivoval za jeho pravdivost a přímočarost. Vzpomínky konfrontuje s životními podmínkami ve své dospělosti, v níž se projeví občas i kompromisy.

ALOIS MARHOUL v úvaze *Co se povídá o lásce?* úsměvně charakterizuje rozličné podoby lásky, včetně té s velkým „L“, po které touží všichni lidé. Láska je všudypřítomná a je jen na člověku, aby ji objevil a zanechal o ní Tam na zemi svůj

otisk. Ten je více specifikován v jeho niterne básni *Lampař*. Pojednává o poslání rozsvěcet v životech druhých, a tak předávat dobrá poselství příštím generacím. Rovněž básně *O pravdě* a *O lži* vypovídají o skutečnosti, že Pravda může být občas umlčena Lží, avšak nakonec vždy vypluje na povrch a zvítězí. V básni s názvem *Tak to je teda nářez!* popisuje, jak je život ve falešnosti smutný.

OLGA NYTROVÁ je přesvědčena, že *Svoboda není prázdný rám*. Je možné k ní dospět jen přirozenou láskou, tolerancí a odpovědností. Doslovně uvádí, že „smysl má pouze ta svoboda, která vede k dobru a váže se k ní potom jako dvojče hodnota zvaná odpovědnost“.

HLEDÁNÍ KRÁSY Pro člověka, který žije konzumním způsobem života a vyhledává jednoduchá řešení s uplatněním tzv. svobody, je hledání krásy náročné, řekl bych, že až beznadějně. Krása, aby se zpřítomnila, potřebuje jistoty, pravidla, hranice. Je skutečně svobodná a dává životu přirozený smysl. A podobně, jak jsou upřímné dětské hry s pravidly, tak je i dojemná krása ve své tvůrčí svobodě. Když musí sloužit oficiální moci, je vynucována, stává se pouhou alegorií krásy. Bývá pak motivována materiálními zájmy nebo touhou po úspěchu, ohlasu či moci. Jádro krásy je tedy uloženo v samém tajemství naší existence. Proto její hledání předpokládá vzhled do vlastního nitra (sebepečetí) prostřednictvím uměleckých obrazů v duchu filosofie obecného Řádu světa, se kterým můžeme sdílet smysluplný kontakt. Ten vede k vnitřní harmonii a nalezená krása je jeho výrazem, funkcí. Přináší radost a též opačně, radost je zdrojem krásy. Sdílená radost člověka zpětně obdarovává v akumulované podobě. Osobně se domnívám, že ten, kdo rozdává radost, sám psychicky zkrásní svou štědrostí.

doc.PaedDr. Miloš Kodejška, Csc.
Univerzita Karlova,
Pedagogická fakulta

